

Prof. dr hab. Hanna Tadeusiewicz
Łódź - UŁ

**MINISTERIALNA KOMISJA
EGZAMINACYJNA DO PRZEPROWADZANIA
POSTĘPOWANIA KWALIFIKACYJNEGO DLA
KANDYDATÓW NA NA DYPLOMOWANEGO
BIBLIOTEKARZA ORAZ DYPLOWANEGO
PRACOWNIKA DOKUMENTACJI NAUKOWEJ**

Abstract

Information about the activities of the Examination Committee to carry out the recruitment process for candidates for a certified librarian and a certified records management specialist and an information specialist (the Committee) on the status and role of certified librarians and certified records management specialists and information specialists in scientific libraries in Poland.

Streszczenie

Informacja o działalności Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów na dyplomowanego bibliotekarza oraz dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej (dalej Komisji) o statusie i roli dyplomowanego bibliotekarza oraz dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej w bibliotekach naukowych w Polsce.

Komisja przeprowadza postępowanie kwalifikacyjne od 1948 r. na mocy właściwego rozporządzenia (Dz.U.1961 nr 29 poz. 143) od 1961 r.; aktualnie pracuje zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 2006 r. (Dz.U. 2006 nr 155 poz. 1112). W skład Komisji wchodzi i wchodzi dyrektorzy (z tytułem doktora) największych bibliotek naukowych (UAM w Poznaniu, Uniwersytetu Gdańskiego, Warszawskiego, Opolskiego, Warmińsko-Mazurskiego, Politechniki Wrocławskiej, Akademii Ekonomicznej w Poznaniu oraz profesorowie Instytutów i Katedr Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa we Wrocławiu, Krakowie, Warszawie, Lublinie, Katowicach i Łodzi.

Obecnie (po Warszawie) Komisja funkcjonuje przy Katedrze Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Łódzkiego. Przewodniczącą jest prof. dr hab. Hanna Tadeusiewicz, zastępcami – prof. dr hab. Elżbieta Barbara Zybert i dr Henryk Szarski, sekretarzem – dr Aleksandra Wejman-Sowińska.

W każdym roku odbywają się 2 sesje egzaminacyjne (wiosenna w maju-czerwcu

i jesienna w październiku-listopadzie). O terminach sesji, trybie postępowania kwalifikacyjnego i warunkach przystąpienia do egzaminu informuje strona WWW Ministerstwa. Także sekretariat Komisji i jej członkowie służą kandydatom wszelką pomocą. Możliwość przystąpienia do egzaminu mają tylko pracownicy bibliotek naukowych, instytutów naukowych, PAN, PAU, bibliotek publicznych mających status bibliotek naukowych i jest to wyłącznie decyzja osoby zainteresowanej za poparciem jednak zwierzchnika (dyrektora biblioteki macierzystej).

Kandydaci otrzymują zestaw tematów oraz stale aktualizowaną listę lektur. Dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny kandydatów ocenia dwóch członków Komisji – spoza ośrodka, z którego wywodzi się kandydat i stawiają wniosek o dopuszczenie osoby zainteresowanej do zdawania egzaminu z „całości”, o zwolnienie z części specjalistycznej (specjalizację wybiera kandydat) lub w niektórych przypadkach – wnioskują o całkowite zwolnienie z egzaminu. Jest to więc wyłącznie wola zainteresowanego i kompetentna ocena jego osiągnięć – obowiązuje dyplom magisterski, egzamin z języka obcego, aktywność naukowa (publikacje, praca dydaktyczna i inna działalność organizacyjna, społeczna). Kandydaci wybierają specjalizację do egzaminu spośród kilku podanych możliwości. Najchętniej wybieraną jest Gromadzenie i opracowanie zbiorów w bibliotece naukowej.

Według sprawozdania z działalności Komisji za lata 1999-2010 (cztery kadencje) Komisja odbyła 45 spotkań, rozpatrzono 311 wniosków; w wyniku postępowania kwalifikacyjnego 203 osoby uzyskały uprawnienia bibliotekarza dyplomowanego i 11 osób uprawnienia dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej; najliczniej reprezentowane były biblioteki uczelniane, głównie uniwersyteckie i politechniczne, byli też bibliotekarze z bibliotek PAU i PAN oraz z bibliotek publicznych o statusie bibliotek naukowych. „Poradnik” dla kandydatów na bibliotekarza dyplomowanego („Bibliotekarz” 2007 nr 11, s. 7-10) opracowała Anastazja Śniechowska-Karpińska, która taki egzamin złożyła – co warto odnotować.

Bibliotekarzy dyplomowanych – na ponad 50 tys. pracowników bibliotek w kraju – jest 354 wg danych GUS z 2010 r. (Szkoly wyższe i ich finansowanie w 2010 r. Warszawa: GUS, 2011, s. 309). To niewielka grupa osób, często z długim stażem, o najwyższych kwalifikacjach zawodowych, legitymujących się znajomością języka obcego, aktywnych dydaktycznie i naukowo, którzy mogą doszkalać młodszych pracowników, prowadzić badania naukowe dotyczące zasobów bibliotek, przygotowanych do służenia wiedzą w społeczeństwie informacyjnym XXI w. i do zajmowania w przyszłości stanowisk kierowniczych i dyrektorskich.

Rada Wykonawcza Konferencji Dyrektorów Akademickich Szkół Polskich w piśmie do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 6 lutego 2012 roku wystąpiła – podobnie jak Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich – w obronie tej grupy bibliotekarzy dyplomowanych, jako nauczycieli akademickich, podkreślając klarowność

dotychczasowej ścieżki awansu zawodowego bibliotekarzy bibliotek naukowych. Perspektywa złożenia egzaminu na bibliotekarza dyplomowanego i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej jest czynnikiem motywującym młodych ludzi do podnoszenia wiedzy zawodowej, językowej, własnej pracy badawczej – tak bardzo potrzebnej w nowoczesnej bibliotece naukowej nastawionej przede wszystkim na udostępnianie informacji w sposób wysoce kompetentny. Biblioteka musi dysponować kadrą (elitą), która potrafi odpowiedzieć na potrzeby studentów, pracowników naukowych i innych odbiorców zasobów bibliotecznych i informacyjnych nowoczesnych bibliotek w nowoczesnym społeczeństwie.

Zlikwidowanie stanowiska bibliotekarzy dyplomowanych zmniejszy motywację do rozwoju zawodowego, zmniejszy prestiż zawodu bibliotekarza, który nie jest zawodem „zamkniętym”, bowiem podejmują w nim pracę absolwenci studiów wyższych nie tylko bibliotekoznawczych, a tylko nieliczna grupa bibliotekarzy dyplomowanych – poza studiami ma zdany egzamin państwowy przed ministerialną Komisją. „Deregulacja” w tym zawodzie niczego nie zmienia. Trudno „otwierać” zawód, który nie jest „zamknięty”!